

Webinarium: HBK- hjälpmedel för biogas

Översikt av biogasbranschens uppdaterade HBK-hjälpmedel och praktisk utbildning i Excelverktygen för HBK-redovisning och växthusgasberäkning för biogas och biogasol.

Program

- **Del 1 Översikt och nytt i biogasbranschens HBK-hjälpmedel**

- Översikt HBK-regelverket generellt och vad som är nytt
- Branschens HBK-hjälpmedel
- Översikt HBK-verktygen och nytt inför årets HBK-rapportering

Bensträckare

- **KI 10-12**

Del 2 Praktisk genomgång av Excelverktygen för beräkning av växthusgasutsläpp och HBK-redovisning

A. Excelverktyget "HBK - El & Värme"

För rapporteringsskyldiga användare av biogas eller biogasol för produktion av el eller värme

B. Excelverktyget "HBK - Biogasredovisning"

För rapporteringsskyldiga för biogas som drivmedel eller för producenter och leverantörer av biogas eller biogasol

C. Frågestund/support kring HBK-rapporteringen och excel-verktygen

*Johan Yngvesson, Industrinytta i Norden AB
Linus Klackenborg, Energigas Sverige*

Det praktiska

➤ **Mick och kamera av**

➤ **Ställ gärna frågor**

- Räck gärna upp handen
- eller använd chatten

➤ **När du får ordet**

- Sätt på kamera och mick
- Presentera dig (namn och företag)

- **Bilder skickas ut efteråt**

Översikt HBK-regelverket

- Regleras i förnybartdirektivet och implementerat i svensk lag genom Lag (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen
- RED → REDII (1 juli 2021) → REDIII (1 juli 2025)
- **Krav på hållbarhetskriterier för**
 - Biobränslen (som används för el, värme, kyla)
 - Biodrivmedel (transportändamål)
 - Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung (RFNBO)
 - Frivilligt: Återvunna kolbränslen (RCF)
 - *Snart även Koldioxidsnåla bränslen (gasmarknadsdirektivet)*
- **Rapporteringsskyldiga (krav på hållbarhetsbesked):**
 - Användare av gasformiga biobränslen för produktion av el, värme eller kyla i anläggning > 2 MW
 - Biogasproducenter som erhåller biogasstöd om > 200 Nm³ biometan/h
 - Skattskyldiga för biodrivmedel
- **Möjlighet för t.ex. leverantörer ansöka om frivilligt hållbarhetsbesked**
- **Uppgiftsskyldighet: Rapporteringsskyldiga ska 1 april varje år rapportera använda mängder och hållbarhetsegenskaper till Energimyndigheten**

Allt om regelverket hos
Energimyndigheten
www.energimyndigheten.se/hbk

Översikt HBK-regelverket (forts)

- **Krav på HBK innebär i korthet:**
 - Upprätta kontrollsystem med rutiner genom hela produktionskedjan som genom stickprov och överenskommelser ska säkerställa att:
 - markkriterier uppfylls (om råvara för biobränslet är agrobiomassa eller skogsbiomassa)
 - krav på växthusgasminskning uppfylls
 - att full spårbarhet genom massbalans uppfylls
 - Tredjepartsgranskning
 - Årlig rapportering
 - *Snart även: registrering av alla transaktioner i Unionsdatabasen*

Översikt HBK-regelverket (forts)

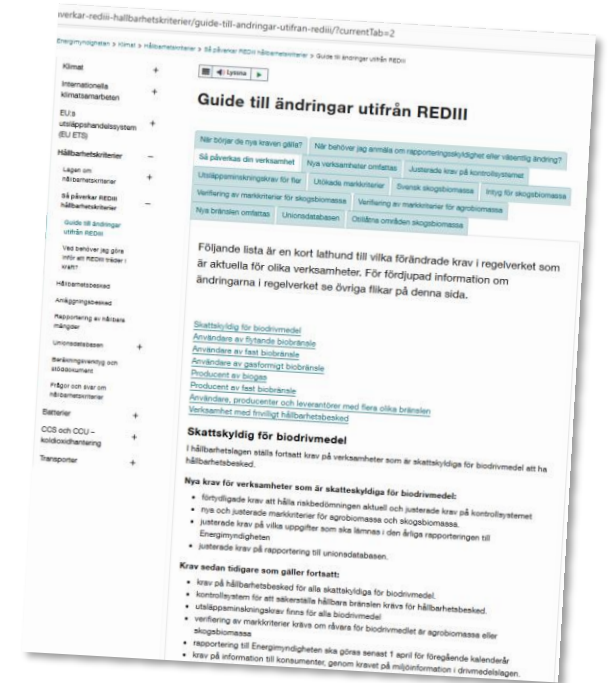
- **Biobränslets växthusgasutsläpp ska beräknas och rapporteras för varje parti**
 - Livscykelutsläpp genom hela produktionskedjan
 - Normalvärden, eller
 - Faktiska beräkningar, eller
 - Kombination faktiska beräkningar & delnormalvärden
 - Avfall & restprodukter = 0 utsläpp fram till insamling
- **I HBK-verktygen tillämpas:**
 - Endast faktiska beräkningar
 - Vid samrötning beräknas ett viktat medelvärde – lika stort för alla partier
 - Biogas från reningsverk = restprodukt
 - Rötrest som används i jordbruket = samprodukt

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr} \quad (3)$$

Term	Förklaring
E	Totala utsläpp, från produktion och användning av bränslet.
e_{ec}	Utsläpp från utvinning eller odling av råvaror.
e_l	På år fördelade utsläpp från förändringar av kollagret till följd av ändrad markanvändning.
e_p	Utsläpp från bearbetning.
e_{td}	Utsläpp från transport och distribution.
e_u	Utsläpp från användning av bränslet.
e_{sca}	Utsläppsminskningar genom beständig inlagring av kol i marken genom förbättrade jordbruksmetoder.
e_{ccs}	Utsläppsminskningar genom avskiljning av koldioxid och geologisk lagring.
e_{ccr}	Utsläppsminskningar genom avskiljning och ersättning av koldioxid.

Ändringar genom RED III från 1 juli 2025 (av betydelse för gasformiga biobränslen)

- Biogasproducenter som får produktionsstöd ska nu inneha hållbarhetsbesked
 - gäller om >200 Nm³/h genomsnittligt biometanflöde
- Nya och justerade marktkriterier för agrobiomassa och skogsbiomassa
- Riskbedömning ska hållas uppdaterad
- Justerade krav på vilka uppgifter som ska lämnas i den årliga rapporteringen till Energimyndigheten
- Råvara ska alltid anges i rapportering
 - Råvarukategorier tas bort för el, värme, kyla
- Justerade krav på rapportering till Unionsdatabasen
- Växthusgasminskning för användning av gasformiga biobränslen för el, värme kyla
 - alla anläggningar omfattas så småningom

[Guide till ändringar utifrån REDIII](#)

Krav på växthusgasminskning för biodrivmedel & fossila motsvarigheter

Tabell 1. Krav på växthusgasminskning för biodrivmedel och flytande biobränsle

Driftsättningsdatum för biobränslets produktionsanläggning	Krav på växthusgasminskning
Innan 5 oktober 2015	50 %
Efter 5 oktober 2015	60 %
Efter 31 december 2020	65 %

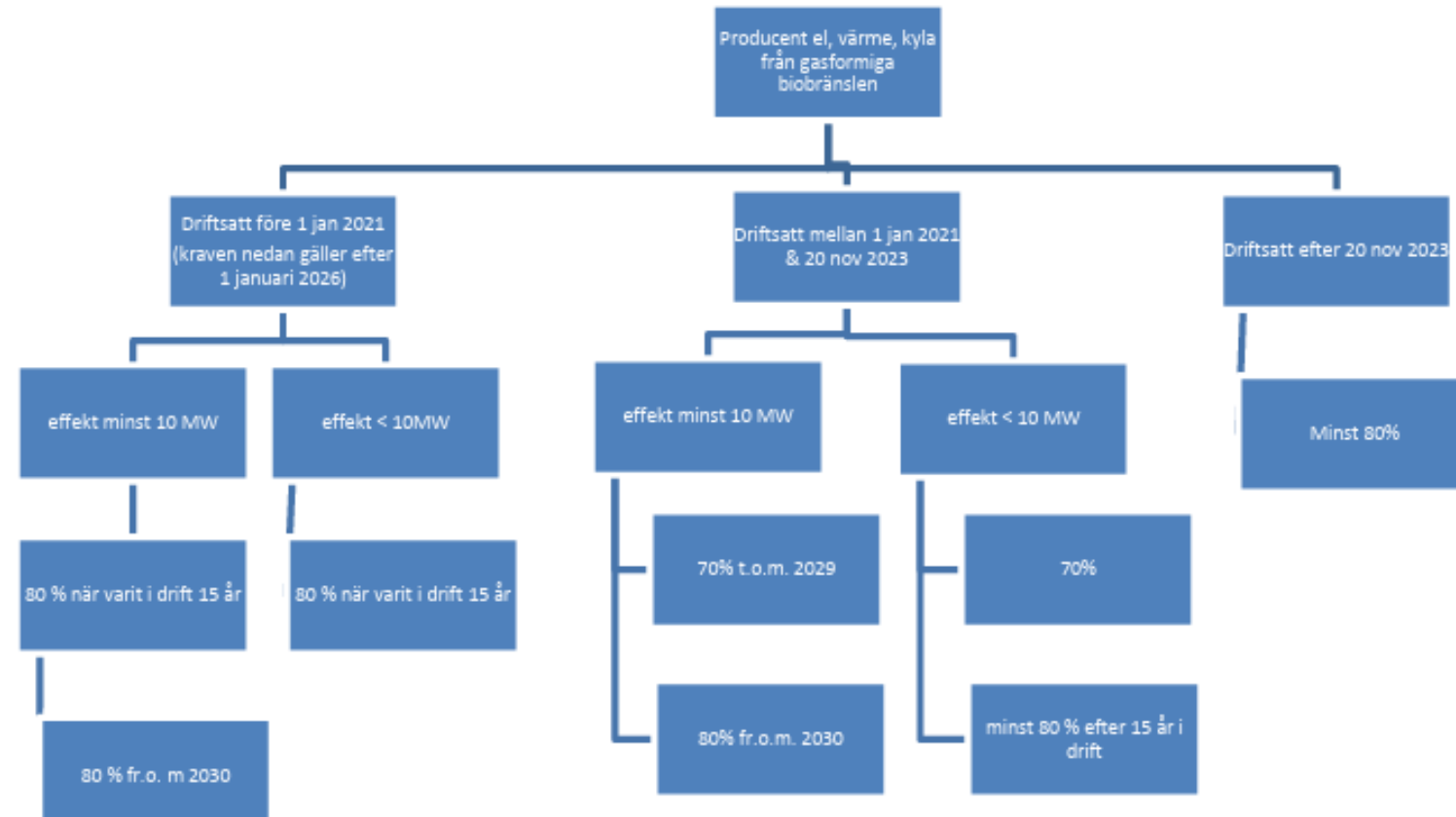
Tabell 3. Fossil motsvarighet som ska användas vid beräkning av växthusgasutsläppsminskningen

Typ av bränsle och ändamål	Fossil motsvarighet		
Biodrivmedel	E _F	94	g CO ₂ eq/MJ
Biobränslen som används för elproduktion*	EC _F	183	g CO ₂ eq/MJ
Biobränslen som används för produktion av nyttiggjord värme och/eller kyla*	EC _F	80	g CO ₂ eq/MJ
Biobränslen som används för produktion av nyttiggjord värme, där en direkt fysisk ersättning för kol kan påvisas*	EC _F	124	g CO ₂ eq/MJ

* producerad el, värme eller kyla.

Växthusgaskrav för el, värme, kyla från gasformiga biobränslen

- Tidigare: utsläppsminskningsskrav endast för anläggningar > 2 MW tagna i drift från 1 januari 2021.
- Nu: Alla anläggningar > 2 MW som använder gasformiga biobränslen kommer *så småningom* att omfattas av utsläppsminskningsskrav.
- Vilket krav som gäller (70% eller 80%) och när det börjar gälla beror på:
 - anläggningens storlek
 - när anläggningen togs i drift

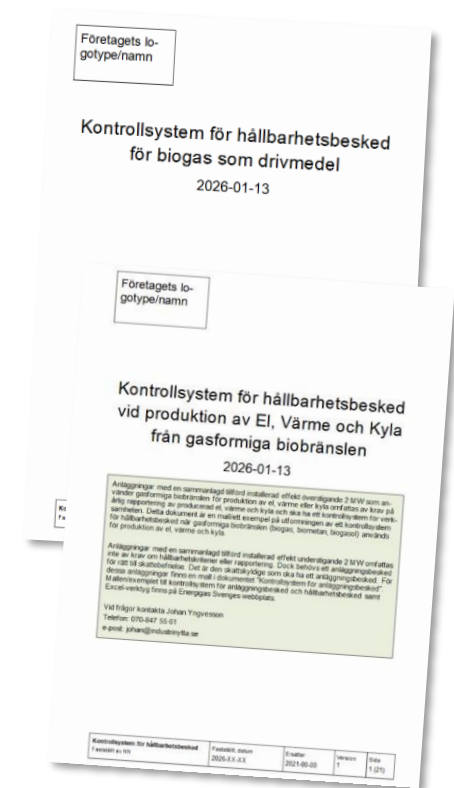

Pågående revideringar kopplat till RED

- **Revidering av Genomförandeförordning 2022/996**
 - Styr främst frivilliga certifieringssystem
 - Vissa specificeringar av hållbarhetskriterierna
 - Detaljerade regler om Unionsdatabasen
 - *Börjar gälla Q3-Q4 2026??*
- **Revidering av beräkningsreglerna i RED (Annex V och VI)**
 - Nya normalvärden & delnormalvärden
 - Vissa justeringar beräkningsreglerna
 - Nytt sätt att räkna på metanutsläpp vid biogasproduktion
 - *Börjar gälla om ett par år?*

Branschens HBK-hjälpmedel - översikt

- **Samarbete mellan Svenskt Vatten, Enerigas Sverige och Avfall Sverige**
- **Lathund: Viktigaste ändringarna i HBK-regelverket från 1 juli 2025 för företag som hanterar förnybara gaser**
(version 2025-06-10)
- **Mallar för kontrollsystem**
Förslag till kontrollsystem med tillhörande rutiner för att visa uppfyllandet av hållbarhetskriterierna
 - **Kontrollsystem HBK – el, värme och kyla** (version 2026-01-13)
För användare av biogas eller biogasol för produktion av el, värme eller kyla. Gäller bara för gasanvändare som köper gas från leverantör med hållbarhetsbesked.
 - **Kontrollsystem HBK för biogas som drivmedel** (version 2026-01-13)
För företag som är verksamma inom produktion, uppgradering och distribution av biogas som fordonsbränsle
 - **Kontrollsystem för anläggningsbesked** (version 2026-01-13)
Exempel på ett kontrollsystem för anläggningsbesked där producerad biogas endast används för produktion av el och/eller värme. Kontrollsystemet ska säkerställa att livsmedels- eller fodergrödor inte används i produktionen av biogas

Branschens HBK-hjälpmedel - översikt

Verktyg för HBK-rapportering och växthusgasberäkning

- **Excelverktyget "HBK-Biogasredovisning"**

- för sammanställning av underlag för rapportering enligt hållbarhetslagen och drivmedelslagen och beräkning av växthusgasminskning för biogas som levereras som fordonsbränsle
- för företag som är verksamma inom produktion, uppgradering och distribution av biogas
- kan användas av alla aktörer, antingen de som är verksamma i hela produktionskedjan eller de som endast är verksamma i delar av den

- Excelverktyg
- Instruktioner (pdf)
- Mall för import av data (excel)

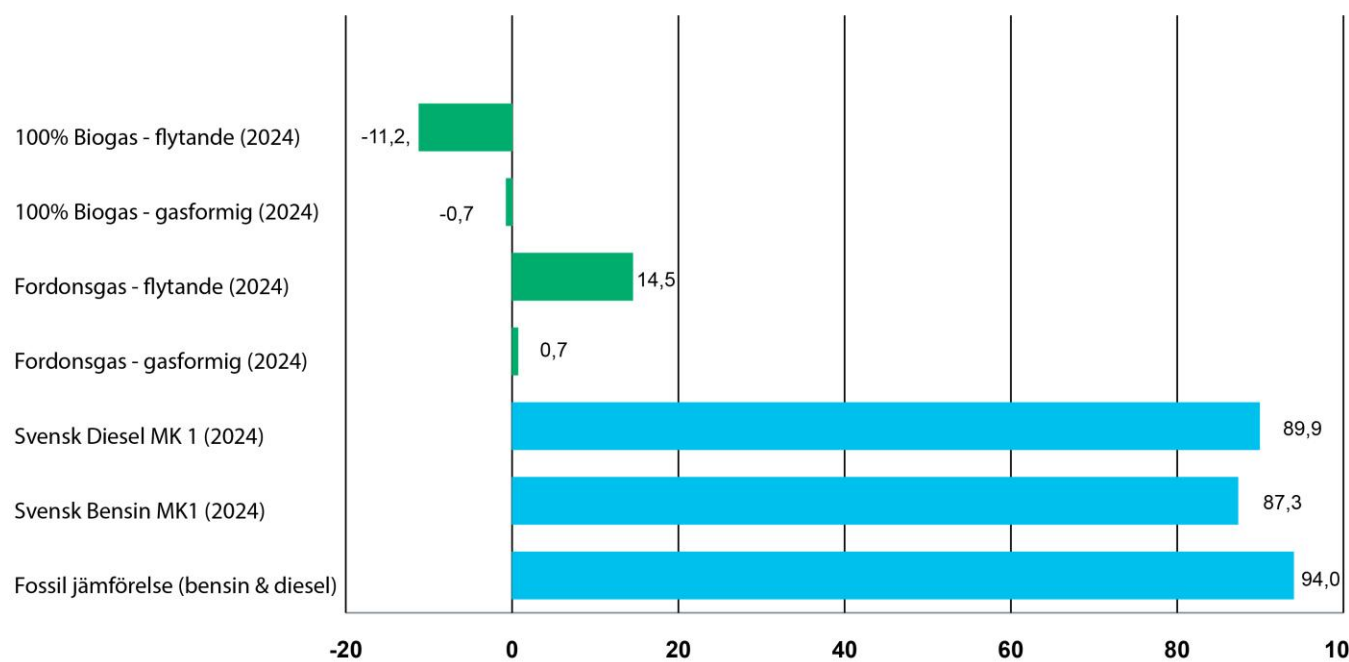
- **Excelverktyget "HBK - El & Värme"**

- för rapportering och beräkning av växthusgasminskning för biogas eller biogasol som används för el, värme och kyla
- kompatibelt med underlag som skapas i Excelverktyget "HBK-Biogasredovisning"
- finns också en mall för anpassning av uppgifter från leverantör för import till verktyget, till exempel för importerad biogas

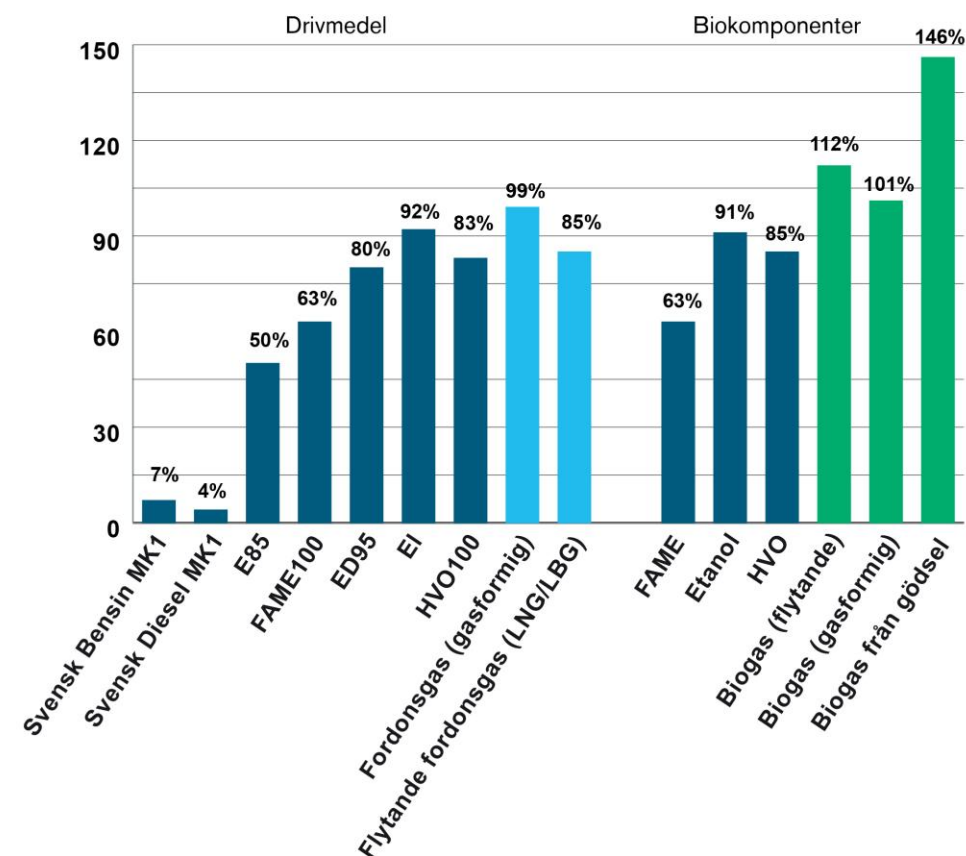
- Excelverktyg
- Instruktioner (pdf)
- Mall för import av data (excel)

Resultat från senaste HBK-rapporteringen

Växthusgasutsläpp biogas och fordonsgas jämfört med bensin och diesel i Sverige 2024 (g CO₂-ekv/MJ)

Genomsnittlig växthusgasminskning av svenska drivmedel och biodrivmedel i Sverige 2024

Översikt HBK-verktygen

och nytt inför årets rapportering (våren 2026)

Program

➤ Nu: Bensträckare!

Del 2 kl 10-12

Praktisk genomgång av Excelverktygen för beräkning av växthusgasutsläpp och HBK-redovisning

- A. **Excelverktyget "HBK - El & Värme" (ca 30 min)**
För rapporteringsskyldiga användare av biogas eller biogasol för produktion av el eller värme
- B. **Excelverktyget "HBK - Biogasredovisning" (ca 60 min)**
För rapporteringsskyldiga för biogas som drivmedel eller för producenter och leverantörer av biogas eller biogasol
- C. **Frågestund/support kring HBK-rapporteringen och excel-verktygen**

Johan Yngvesson, Industrinytta i Norden AB
Linus Klackenberg, Energigas Sverige